

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
สารบัญแผนภาพ	ฐ
สารบัญตารางภาคผนวก	ฑ
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามการวิจัย	8
วัตถุประสงค์การวิจัย	8
วัตถุประสงค์การวิจัย	9
สมมุติฐานการวิจัย	9
ขอบเขตของการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	15
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	16
การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์	26
แนวคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับวินัยนักเรียน	61
แนวทางการเสริมสร้างวินัยนักเรียน	75
การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก	82
การวิจัยเชิงปฏิบัติการ	96
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	101

หัวข้อเรื่อง	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	114
ระยะที่ 1 ศึกษาการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัย	115
ระยะที่ 2 การสร้างแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านความมีวินัย	121
ระยะที่ 3 ทดลองและประเมินผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านความมีวินัย	127
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	139
ระยะที่ 1 ศึกษาการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์	140
ระยะที่ 2 การสร้างแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์	203
ระยะที่ 3 ทดลองและประเมินผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์	229
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	286
สรุปผล	286
อภิปรายผล	291
ข้อเสนอแนะ	294
บรรณานุกรม	295
ภาคผนวก	304
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 26 โรงเรียนในสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ครูและผู้บริหาร โรงเรียนต้นแบบรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ ครูและผู้บริหาร โรงเรียนต้นแบบ	305
ภาคผนวก ข แบบบันทึกการสังเกต	313
ภาคผนวก ค แบบบันทึกการประเมิน	318
ภาคผนวก ฉ แบบบันทึกการสัมภาษณ์	323
ภาคผนวก ง แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม	328
ภาคผนวก จ การวิเคราะห์ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือการวิจัย	331

หัวข้อ	ช	หน้า
ภาคผนวก ฉ คณะแผนประเมิณพฤติกรรมในควมมีวินัยของนักเรียน		337
ภาคผนวก ช กราฟแสดงการกระจายโค้งปกติ		362
ภาคผนวก ซ หนังสือขอความอนุเคราะห์		375
ภาคผนวก ฅ หนังสือราชการ		383
ภาคผนวก ญ ภาพกิจกรรมวิจัยภาคสนามและการจัดสัมมนาเชิงวิชาการ		394
ประวัติผู้วิจัย		411

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	พฤติกรรมซึ่งบ่งทางวาจา และทางกายของระดับจิตพิสัย 48
2	พฤติกรรมซึ่งบ่งทางวาจา และทางกายของด้านการรักในการอ่าน 50
3	แนวปฏิบัติในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 52
4	สรุปขั้นตอนการวิจัยการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านความมีวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 137
5	โครงการและกิจกรรมในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านความมีวินัยของโรงเรียนต้นแบบ 144
6	แผนปฏิบัติการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัย ของนักเรียน โรงเรียนต้นแบบ 156
7	กำหนดแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 193
8	โครงการและกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านความมีวินัยนักเรียน โรงเรียนต้น และโรงเรียนปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก 220
9	ระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตนเป็นคนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในด้านความมีวินัยของนักเรียน ก่อนและหลังการดำเนินการพัฒนา จากการสังเกตของครูประจำชั้น 266
10	ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการปฏิบัติตนเป็นคนมีคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ในด้านความมีวินัยของนักเรียน ก่อนและหลัง การดำเนินการพัฒนา จากการสังเกตของครูประจำชั้น 269
11	ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการปฏิบัติเป็นคนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในด้านความมีวินัยของนักเรียน ก่อนและหลังการดำเนินงาน จากการประเมินของครูประจำชั้น 270

ตารางที่

หน้า

12	การทดสอบสมมติฐานการกระจายโค้งปกติหาค่าความโค้ง (Kurtosis) และค่าความเบ้ (Skewness) จากการประเมินพฤติกรรมความมีวินัยนักเรียนก่อนและหลังการพัฒนาของครูประจำชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	276
13	การทดสอบสมมติฐานการกระจายโค้งปกติด้วย Kolmogorov-Smimov และ Shapiro-Wilk พฤติกรรมการปฏิบัติตนในด้านความมีวินัยนักเรียน ก่อนและหลังการพัฒนาจากการประเมินของครูประจำชั้น	277
14	ผลการเปรียบเทียบสมมติฐานการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยนักเรียน ของครูประจำชั้นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ก่อนและหลังการดำเนินการพัฒนา	278
15	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยรวมก่อนและหลังการดำเนินงานการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยนักเรียน	279

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1	สัมมนาวิชาการ ณ โรงเรียนนาคุณประชาสรรค์ 395
2	ผู้อำนวยการโรงเรียนปอพานพิทยาคม รักษังคลาภิเษก กล่าวเปิดประเด็นความจำเป็นในการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 395
3	สังเกตการณ์เข้าร่วมฟังการจัดกิจกรรม โรงเรียนนาคุณประชาสรรค์ 396
4	กิจกรรมการแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของนักเรียน 396
5	กิจกรรมเข้าแถวหน้าเสาธง 397
6	การเข้าร่วมชั่วโมงกิจกรรมของนักเรียน โรงเรียนนาคุณประชาสรรค์ 397
7	กิจกรรมอบรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม 398
8	คณะครูโรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคมนำเยี่ยมชมกิจกรรมในโรงเรียน 398
9	กิจกรรมอบรมความมีวินัยนักเรียนโรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม 399
10	การร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับพระราชวงศ์ ของนักเรียนโรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม 399
11	กิจกรรมส่งเสริมการออกกำลังกายโรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม 400
12	ประชุมวิชาการแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ความมีวินัยของนักเรียน ณ โรงเรียนสัตยาไส 400
13	พบปะคณะครูโรงเรียนสัตยาไส 401
14	กิจกรรมแต่งกายถูกต้องตามระเบียบในหนึ่งวัน ของนักเรียนโรงเรียนสัตยาไส 401
15	กิจกรรมส่งเสริมการออกกำลังกาย 402
16	กิจกรรมอบรมความมีวินัยในตนเอง ฟังเทศ 402
17	ครูกลุ่มงานบริหารกิจกรรมนักเรียนให้การอบรม ความมีวินัยนักเรียน 403
18	กิจกรรมออกเยี่ยมผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสัตยาไส 403

ภาพที่	หน้า
19	ผู้อำนวยการโรงเรียนปอพานฯ กล่าวเปิดประชุมวิชาการ การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ควมมีวินัยนักเรียน ณ หอประชุม โรงเรียน 404
20	การประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์การพัฒนาฯ 404
21	ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยร่วมกันสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาฯ 405
22	ผู้อำนวยการฯ อบรมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ 405
23	กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม 406
24	เชิญผู้ปกครองนักเรียนเข้าร่วมประชุมหารือแนวทางการพัฒนาฯ 406
25	ผู้อำนวยการนำคณะกรรมการสถานศึกษาเยี่ยมชมกิจกรรม 407
26	กิจกรรมการแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน 407
27	กิจกรรมการทำความเคารพครู ผู้ปกครอง และผู้ใหญ่ด้วยการไหว้ 408
28	กิจกรรมส่งเสริมการเข้าห้องสมุดค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม 408
29	กิจกรรมเยี่ยมบ้านผู้ปกครองนักเรียน 409
30	กิจกรรมทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน 409
31	กิจกรรมร่วมกันหารือและรับผิดชอบงานกลุ่มร่วมกัน 410
32	กิจกรรมเข้าแถวรับประทานอาหารกลางวันตามลำดับก่อน-หลัง 410

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1	โครงสร้างการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์	46
2	วงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการ	100
3	กรอบแนวคิดในการวิจัย	113
4	ขั้นตอนการดำเนินงานการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านความมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนปอพาน รัชมังคลาภิเษก	285

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญตารางภาคผนวก

ตารางภาคผนวกที่		หน้า
1	ผลการประเมินความสอดคล้องแบบบันทึกการสังเกต	332
2	ผลการประเมินความสอดคล้องแบบบันทึกการประเมิน	334
3	ผลการประเมินความสอดคล้องแบบบันทึกการสัมภาษณ์	336
4	คะแนนประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ในด้านความมีวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 ของครูประจำชั้น (ก่อนการดำเนินการพัฒนาฯ)	338
5	คะแนนประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ในด้านความมีวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 ของครูประจำชั้น (หลังการดำเนินการพัฒนาฯ)	341
6	คะแนนประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ในด้านความมีวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 ของครูประจำชั้น (ก่อนการดำเนินการพัฒนาฯ)	344
7	คะแนนประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ในด้านความมีวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 ของครูประจำชั้น (หลังการดำเนินการพัฒนาฯ)	346
8	คะแนนประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ในด้านความมีวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของครูประจำชั้น (ก่อนการดำเนินการพัฒนาฯ)	348
9	คะแนนประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ในด้านความมีวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของครูประจำชั้น (หลังการดำเนินการพัฒนาฯ)	352
10	คะแนนประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ในด้านความมีวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของครูประจำชั้น (ก่อนการดำเนินการพัฒนาฯ)	356
11	คะแนนประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้านความมีวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของครูประจำชั้น (หลังการดำเนินการพัฒนาฯ)	359